

Browning FM Mle 1910/22

Pistolet samopowtarzalny Pistolet de 7,65 mm Browning FM Mle 1910/22

Historia konstrukcji

W końcu XIX wieku w Herstal około miasta Liege powstała Fabrique Nationale d'Armes de Guerre – słynna FN. W roku 1899 współpracą z nią nawiązał amerykański geniusz w dziedzinie broni strzeleckiej, który w tym okresie był skłócony z amerykańskimi zakładami Colta.

Pistolety samopowtarzalne Browninga bardzo szybko ustaliły w Europie markę zakładów FN, gdyż w praktyce większość wzorów wytworzonych w fabryce były dużymi sukcesami handlowymi na rynku wojskowym, jak i cywilnym. Ich duża popularność w Europie spowodowała, że w tym okresie nazwa Browning stała się nie jako synonimem pistoletów samopowtarzalnych, tak jak Colt dla rewolwerów.

W 1910 roku został skonstruowany pistolet samopowtarzalny FN 1910 kalibru 7,65 x 17SR lub w zależności amunicję kalibru 9

mm (od życzeń zamawiającego – 9 x 17R mm). Konstrukcyjnie był to pierwszy pistolet ze sprężyną stalową, owiniętą wokół lufy, wewnątrz zamka i utrzymaną oporową mocowaną bagnetowo z przodu zamka. 12 lat później na zamówienia wojskowe. Zakłady belgijskie FN rozpoczęły produkować pistolet samopowtarzalny FN 1910/22. Broń posiadała przedłużoną lufę i rękojeść, która mieściła dłuższy magazynek. Broń ta była produkowana w dwóch kalibrach, podobnie jak wersja FN 1910. Dłuższą lufę osłonięto przedłużoną oporą sprężyny. Do rozkładania broni oporę zdejmuje się po zwolnieniu zatrzasku opory, umieszczonego z lewej strony zamka broni. Jego mocno zmodyfikowana wersja FN 125 jest w małych ilościach produkowana po dziś dzień.

Na początku lat 20. XX wieku przedstawiciele armii jugosłowiańskiej zamówili w zakładach FN nowy pistolet, który miał się stać dla ich regulaminową bronią krótką. Bronią tą się stał powstający FN 1910/22 spełniający kryteria jakie zostały wyznaczone przez stronę jugosłowiańską. Po zakończeniu produkcji pistoletów samopowtarzalnych Browning FN 1910/22, zamówionych przez armię jugosłowiańską, kontynuowano produkcję tej broni, która była przeznaczona na rynek cywilny oraz dla oddziałów policyjnych. Broń ta świetnie odnalazła się na służbie jednostek mundurowych oraz na rynku cywilnym, gdzie była najczęściej wybieranym pistoletem, który był większy od Browninga M1910, a mniejszy od większego M1903.

Ta przebudowa przyczyniła się do kolejnego sukcesu firmy FN. Dzięki brakowi konkurencji pistolet ten stał się najczęściej sprzedawaną bronią wojskową i policyjną lat 20. XX wieku. Kupiły go armie i policje Belgii, Francji, Jugosławii, Holandii, Polski, Czechosłowacji i Szwecji. Nieco później wprowadzono wersję kalibru 7,65 mm, która stała się bronią oficerów w Belgii, Danii, Francji i Holandii.

Browning FN 1910/22 był produkowany do 1985 roku. Ostatnie egzemplarze tej broni wycofano z użytku służbowego dopiero w latach 80.-tych XX wieku. Pistolet ten stał się także pierwowzorem pistoletu MAB D produkowanego od 1933 roku w

Manufacture D'Armes de Bayonne.

Browning FN 1910/22 stanowił kamień milowy w konstrukcji broni krótkiej. Była to broń naprawdę poręczna i dzięki potrójnym zabezpieczeniom bezpieczna w eksploatacji. Wersja wojskowa tej broni charakteryzowała się drucianym koluszkem do rzemienia, umieszczonym na chwycie, w wersji cywilnej zrezygnowano z tego udogodnienia.

W okresie II wojny światowej, od 1940 roku, broń ta była wytwarzana pod niemiecką kontrolą jako Pistole 626(b) w kalibrze 7,65 mm lub Pistole 641(b) w kalibrze 9 mm. W sumie Niemcy otrzymali 363 tys. sztuk tych pistoletów, głównie mniejszego kalibru. Od 1942 roku jakość ich wykonania uległa gwałtownemu pogorszeniu. W czasie wojny pistolety te wyrabiano bez koluszek do rzemienia oraz z okładzinami drewnianymi zastępującymi wykonywane uprzednio z tworzywa sztucznego.

Opis konstrukcji

Pistolet Browning M1910/22 jest bronią samopowtarzalną. Zasada działania oparta jest na odrzucie zamka swobodnego. Mechanizm spustowy bezkurkowy. Bezpiecznik nastawny. Skrzydełko bezpiecznika jest ułożone po lewej stronie zamka. Dodatkowo Browning M1910/22 posiada automatyczny bezpiecznik chwytowy.

Browning M1910/22 jest zasilany z wymiennego, jednorzędowego magazynka pudełkowego o pojemności: 9 naboji (kaliber 7,65 mm) lub 8 naboji (kaliber 9 mm), umiejscowiony w uchwycie pistoletowym. Przycisk zwalniania magazynka znajdował się u

dołu chwytu pistoletu. Lufa gwintowana, posiadająca sześć bruzd prawoskrętnych. Przyrządy celownicze – stałe, mechaniczne; muszka i szczerbinka.

Zastosowana amunicja

Naboje kalibru 7,65 mm były produkowane przez belgijskie zakłady Fabrique Nationale d'Armes de Guerre w Herstal.

- Masa naboju: 9,3 g
- Masa pocisku: 4,8 g
- Masa materiału miotającego: 0,16 g
- Prędkość wylotowa: 260 m/s

Od 1940 roku produkowany pod nadzorem niemieckim jako 7,65 mm Pistole 626 (b) oraz 9 mm Pistole 641 (b), który był używany głównie przez jednostki policyjne. W sumie podczas okupacji wyprodukowano 363 tysiące egzemplarzy, w większości kalibru 7,65 mm.

Wrocław, Arsenał – Muzeum Militariów

Podstawowe dane taktyczno-techniczne (wersja FN 1910/22)

- Państwo: Belgia
- Producent: Pabrique Nationale de Herstal
- Rodzaj: pistolet samopowtarzalny

- Produkcja: lata 1922-1944/1950-1959
- Długość broni: 178 mm
- Wysokość broni: 121 mm
- Szerokość broni; chwyt pistoletu – 31 mm, zamek broni – 20 mm
- Długość lufy: 114 mm
- Długość linii celowniczej: 150 mm
- Masa broni: 715 gram (masa broni niezaładowanej)
- Kaliber broni: 7,65 mm lub 9 mm
- Zastosowane naboje: 7,65 x 17 SR Browning lub 9 x 17 R Short Browninga
- Prędkość początkowa wystrzelonego naboju: ok 270-280 m/s
- Lufa broni: sześć bruzd prawoskrętnych
- Magazynek: pudełkowy, jednorzędowy, pojemność – dziewięć nabojów (kaliber 7,65 mm) lub osiem nabojów (kaliber 9 mm)
- Masa broni: 730 gram (masa broni niezaładowanej)

Bibliografia

1. A.E. Hartink: *Encyklopedia pistoletów i rewolwerów*. DEBIT, 2002
2. Mjr. Frederick Myatt M.C., *Ilustrowana Encyklopedia Pistolety i Rewolwery*, ESPADON, 2014
3. <http://www.muzeumwp.pl/emwpaedia/pistolet-fn-browning-wz-or-1910-22-kalibru-9-mm-i-7-65-mm.php>
4. <http://www.dws-xip.pl/encyklopedia/pist191022-b/>